

Mkh 23.02.2026

PPL/91/02.04.03/2026

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallinnoiman Lohi Iijokeen 2 -hankkeen toimenpiteitä ovat mm. smolttien seurantatutkimus Livojoella/Iijoen Haapakoskella, smolttien vedenalainen kameraseuranta Haapakoskella, smolttien alasvaellusreitien kehittäminen Haapakoskella, nousukalojen ja smolttien ylisiirrot, pienpoikasten istutusohjelman laadinta sekä pienpoikasten istutukset.

Nousukaloja pyydetään vuonna 2026 kahdella tavalla: rysillä Iijokisuun merialueella (mahdollisesti myös jokisuun kalaväylällä) ja kalasydän-kalatiellä Raasakan voimalaitoksella. Nousukalojen ylisiirroilla tuetaan jokeen leimautuneiden lohi- ja meritaimenkantojen syntymistä. Tämä hankinta koskee rysillä tapahtuvaa pyyntiä ja kalojen ylisiirtoa.

Kyseessä on kansallisen kynnysarvon mahdollisesti ylittävä hankinta. Hankinnan alustava kustannusarvio on noin 55 000–85 000 e, alv 0 %. Hankinnan lopullinen kustannustaso määräytyy työstä aiheutuvien kiinteiden kustannusten, ylisiirrettyjen kalamäärien sekä Ruokavirastoon toimitettujen kalamäärien perusteella. palveluntuottajan valintaa varten käynnistetään kilpailutus HILMA-järjestelmässä.

Tehtävään kuuluu mm.:

- Elävien, hyväkuntoisten lisääntymisikäisten merilohien ja -taimienten (enintään 375 kalaa, arvio: 300 kalaa ylisiirtoihin ja 75 kalaa näytekaloiksi) hankkiminen kalastajien avulla Iijoen alaosalta ja terminaali-alueelta sekä mahdollisesti jokisuun kalaväylältä vuonna 2026 touko–lokakuun aikana siten, että naaraiden määrä on hieman suurempi kuin koiraiden. Tavoitteena on aloittaa ylisiirrot mahdollisimman aikaisin toukokuussa.
- Kalojen toimittamisesta sopiminen kalastajien kanssa ja kalastajien veneissään tarvitsemien elävien kalojen kuljetussäiliöiden, happipullojen ja säiliöiden hapetukseen liittyvien tarvikkeiden järjestäminen kalastajille.
- Näytekalojen toimittaminen Ruokaviraston kalatautitutkimuksiin ylisiirtoluvassa määritellyllä tavalla. Kalojen välivarastointi on Iin Ranta-Kestilän emokala-allasalueella.
- Ruokavirastoon toimitettavien rasvaevällisten lohien päiden talteenotto ja kalojen otoliittien irrotus sekä suomunäytteen otto.
- DNA-näytteenotto kaikista kaloista joko ihopyyhkäisymenetelmällä tai ottamalla kudoksenäyte evästä.
- Vuokrasopimuksen neuvottelemine ja tekeminen Ranta-Kestilän kala-allasalueesta Etelä- ja Pohjois-Iin jakokuntien kanssa (vuokrasopimus: palveluntuottaja ja jakokunnat), allasalueen päivystys sekä ylisiirrettävien kalojen vastaanotto, hoito ja hoitopäiväkirjan pito.
- Eläinlääkärin tarkastuskäyntien järjestäminen Ranta-Kestilän allasalueelle ennen kalojen lastaamista kuljetusauton säiliöihin.
- Kalojen kuljettaminen ammattitaitoisesti asianmukaisella elävien kalojen kuljetuskalustolla Iijoelle ja Livojoelle. Kalojen vapautuspaikat ovat: Kipinän Vuormankosken yläosa (Iijoki), Kurenkoski (Iijoki), Yli-Kurki, Tipparinne (Iijoki), Vääräkoski (Livojoki) ja Rytinkikosket (Livojoki).

Edellä mainittujen vapautuspaikkojen lisäksi meritaimenia voidaan erikseen sovittaessa ylisiirtää ja vapauttaa lijoen alajuoksulla sijaitsevaan Martimojokeen. Kalakuljetuksista on pidettävä päiväkirjaa (esim. istutuspöytäkirjalomake: pvm., kalalaji, kalan paino, sukupuoli, vapautuspaikka, kuljettaja, vastaanottaja).

- Raportointi. Ylisiirron loppuraportti, listaus Ranta-Kestilään ja Ruokavirastoon toimitetuista kaloista sekä ylisiirron kuljetus- ja vapautuspäiväkirjat tulee luovuttaa Pohjois-Pohjanmaan liitolle viimeistään 30.11.2026.

Valmistelija

Projektipäällikkö Mirko Laakkonen, p. 040 685 4036

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää, että Pohjois-Pohjanmaan liitto käynnistää ”Elävien merilohien ja -taimienten pyydystäminen ja ylisiirto lijoella 2026” -toimenpiteen hankinnan. Kilpailutus tehdään HILMA-järjestelmässä.

Käsittelytiedot

Päätös